
Державна фіскальна служба України
Національний університет ДПС України

**МІЖНАРОДНИЙ ЮРИДИЧНИЙ ВІСНИК:
ЗБІРНИК НАУКОВИХ ПРАЦЬ
НАЦІОНАЛЬНОГО УНІВЕРСИТЕТУ
ДЕРЖАВНОЇ ПОДАТКОВОЇ СЛУЖБИ
УКРАЇНИ**

Заснований у червні 2014 р.

За редакцією д.ю.н., професора П. В. Цимбала

Випуск 1 (3) 2016

Ірпінь – 2016

**Засновник, редакція,
видавець і виготовлювач
Національний університет державної
податкової служби України**

**Свідоцтво про державну реєстрацію
КВ № 20778-10578 Р
від 24.06.2014 р.**

РЕДАКЦІЙНА КОЛЕГІЯ

Головний редактор

Цимбал П. В.,
доктор юридичних наук, професор,
заслужений юрист України

**Заступник головного
редактора**

Бахін В. П.,
доктор юридичних наук, професор

Відповідальний секретар

Омельчук Л. В.,
кандидат юридичних наук

Берназ В. Д.,
доктор юридичних наук, професор, заслужений діяч
науки і техніки України, член-кореспондент
Національної академії правових наук України
Биргеу М. М.,
доктор юридичних наук, професор
(Республіка Молдова, Державний університет
фізичного виховання і спорту)
Власова Г. П.,
доктор юридичних наук, професор
Галаган В. І.,
доктор юридичних наук, професор
Іщенко А. В.,
доктор юридичних наук, професор,
заслужений юрист України
Касьяненко Л. М.,
доктор юридичних наук, професор
Клименко Н. І.,
доктор юридичних наук, професор

Кулієв І. О.,
доктор юридичних наук, професор
(Азербайджанська Республіка,
Національна авіаційна академія)
Мисливий В. А.,
доктор юридичних наук, професор
Назаров В. В.,
доктор юридичних наук, професор
Нургалієв Б. М.,
доктор юридичних наук, професор
(Республіка Казахстан, Карагандинський
університет «Болашак»)
Рубіс О. С.,
доктор юридичних наук, професор
(Республіка Білорусь, Білоруський
державний університет)
Тимченко Л. Д.,
доктор юридичних наук, професор
Чернявський С. С.,
доктор юридичних наук, професор

Рекомендовано до друку Вченою радою Національного університету
державної податкової служби України
(протокол № 1 від 28 січня 2016 року)

Журнал включено до переліку наукових фахових видань
наказом Міністерства освіти та науки України
від 21.12.2015 року №1328

Автори висловлюють власні наукові погляди, які редакція видання може не поділяти.
Відповідальність за додержання вимог чинного законодавства, зокрема положень авторського
права, достовірність посилань, несуть автори статей.
Рукописи рецензуються редакційною колегією.
Зміни тексту та скорочення, що впливають на зміст матеріалів, а також їх перейменування
здійснюються редакцією за погодженням із авторами.
При передрукуванні статей посилання на «Міжнародний юридичний вісник: збірник наукових
праць Національного університету державної податкової служби України» є обов'язковим.

Адреса редакції:
Національний університет державної
податкової служби України,
вул. Університетська, 31
м. Ірпінь,
Київська обл., 08201
тел. 38(098)878-46-91
e-mail: in_yur_visnuk@ukr.net

© Національний університет державної
податкової служби України, 2016

ЗМІСТ

*Кримінальний процес та криміналістика; судова експертиза;
оперативно-розшукова діяльність*

Цимбал П. В., Мілевська А. О. Способи підробки печатки нотаріуса та методи їх виявлення.....	5
Гарбовський Л. А. Взаємодія слідчого з оперативними підрозділами щодо провадження негласних слідчих (розшукових) дій.....	12
Білокінь Р. М. Особливості кримінальної процесуальної відповідальності різних суб'єктів кримінального провадження	17
Гарбовський Л. А., Юрченко А. М. Взаємодія слідчого з оперативними підрозділами під час розкриття та розслідування кримінальних правопорушень	23
Дирдін М. Є., Кукуюк О. В. Практичні аспекти кримінального провадження на підставі угод	29
Калганова О. А., Проданик І. В. Початок досудового розслідування взаємопов'язаних злочинів	35
Краснікова Н. А., Овдієнко М. Ю. Юридичний зміст реформування правоохоронної системи	40
Лопата О. А. Поняття і зміст судово-експертної діяльності	45
Линник О. В., Чекалюк В. А. Взаємодія прокурора та слідчого судді під час кримінального провадження	52
Сакаль А. П. Міжнародний розшук осіб при розслідуванні злочинів у сфері обігу наркотичних засобів, вчинених транснаціональними злочинними угрупованнями	58
Сіренко О. В., Ковбасюк В. А. Особливості кримінального провадження щодо Уповноваженого Верховної Ради з прав людини	65
Федчишина В. В. Процесуальні аспекти призначення судово-економічних експертиз при розслідуванні податкових правопорушень	72
Фридман-Козаченко М., Рафальський В. П. Роль прокуратури в координації взаємодії правоохоронних органів України щодо виявлення кримінальних правопорушень	79
Лазебний А. М. Міжнародний досвід використання спеціальних знань під час розслідування кримінальних правопорушень проти громадського порядку	85
Антонюк А. Б. Спрощений порядок видачі (екстрадиції) особи запитуючій стороні	91
Діков І. В. Особливості кримінального провадження у формі приватного обвинувачення	96
Євмін А. М. Підготовка до подання касаційної скарги як початковий етап оскарження судових рішень у кримінальному провадженні	101
Канфуй І. В. Взаємодія слідчого, прокурора та слідчого судді під час проведення негласних слідчих (розшукових) дій	107
Козак Л. С. Діяльність слідчого щодо доказування кримінальних правопорушень, вчинених шляхом документального оформлення фінансово-господарських операцій	114
Слободянюк Б. К. Історичний розвиток взаємодії слідчих та оперативних підрозділів	121

Стаскевич Г. С. Історія розвитку законодавства щодо розслідування кримінальних правопорушень, пов'язаних з дорожньо-транспортними пригодами	128
Товтин С. В. Нетрадиційні способи застосування спеціальних знань під час розслідування сексуальних вбивств	135
Томін Е. Є. Співвідношення ознак правопорушення та кримінального процесуального порушення у різних видах юридичної відповідальності	141
Шикоряк М. М. Тактика огляду місця події при розслідуванні корисливих насильницьких злочинів, вчинених іноземцями	147
Заверховський О. Криміналістична характеристика контрабанди, вчиненої в зоні проведення антитерористичної операції	154
<i>Кримінальне право та кримінологія; кримінально-виконавче право</i>	
Яцик Т. П., Дробязко К. М. Кримінальне право як наука: методологічні аспекти	161
Коренюк А. А. Зарубіжний досвід співпраці органів пробації з релігійними організаціями у сфері запобігання рецидивним злочинам неповнолітніх	167
<i>Цивільне право і процес; трудове право</i>	
Білоус З. В. Система деліктів, що посягають на соціально-трудова права громадян	173
Бурка А. В. Правовий статус учасників антитерористичної операції та гарантії їх соціального захисту	179
<i>Судоустрій, прокуратура та адвокатура</i>	
Кимлик Р. В., Плісневич А. А. Особливості правового статусу Генерального прокурора України	187
Кимлик Н. В., Попович А. С. Використання досвіду Грузії в реформуванні прокуратури України	193
Омельчук Л. В., Клітинська А. Р. Європейський досвід організації органів прокуратури	199
<i>Теорія та історія держави і права, міжнародне право</i>	
Шевченко А. Є. Питання методології історії діяльності органів внутрішніх справ України (частина 1)	205
Дей М. О. Управління науковими проектами: особливості написання успішної заявки на грант	212
Калмикова О. С. Правовий статус Європейської комісії проти расизму та нетерпимості	216

УДК 343.9

О. В. Сіренко,
кандидат юридичних наук,
доцент, професор кафедри
кримінального процесу
та криміналістики,
В. А. Ковбасюк,
магістр Національного
університету державної
податкової служби України

ОСОБЛИВОСТІ КРИМІНАЛЬНОГО ПРОВАДЖЕННЯ ЩОДО УПОВНОВАЖЕНОГО ВЕРХОВНОЇ РАДИ УКРАЇНИ З ПРАВ ЛЮДИНИ

Проаналізовано проблеми у сфері реалізації положень законодавства України щодо особливого порядку кримінального провадження щодо Уповноваженого Верховної Ради України з прав людини, з урахуванням конституційно-правових основ його діяльності та додаткових гарантій, передбачених законодавством України.

Ключові слова: кримінальне провадження, окрема категорія осіб, Уповноважений Верховної Ради України з прав людини, особливий порядок кримінального провадження, додаткові гарантії у кримінальному провадженні.

Проанализированы проблемы в сфере реализации положений законодательства Украины относительно особого порядка уголовного производства в отношении Уполномоченного Верховной Рады Украины по правам человека, с учетом конституционно-правовых основ его деятельности и дополнительных гарантий, предусмотренных законодательством Украины.

Ключевые слова: уголовное производство, отдельная категория лиц, Уполномоченный Верховной Рады Украины по правам человека, особый порядок уголовного производства, дополнительные гарантии в уголовном производстве.

Analyzed problems in sphere of realization of Ukrainian legislation with the provisions of a special order of criminal proceedings against the Commissioner of the Verkhovna Rada of Ukraine for Human Rights, taking into account the constitutional and legal bases of its activities and additional guarantees provided by the legislation of Ukraine.

Keywords: criminal proceedings, certain categories of persons, the Commissioner of Verkhovna Rada of Ukraine on Human Rights, a special procedure for criminal proceedings, additional safeguards in criminal proceedings.

Усі громадяни мають рівні конституційні права і свободи та є рівними перед законом. Не може бути привілеїв чи обмежень за ознаками раси, кольору шкіри, політичних та інших

переконань, статі, етнічного походження, майнового стану, місця проживання, за мовними або іншими ознаками (частини 1, 2 ст. 24 Конституції України) [1].

Проте кримінальний процесуальний закон встановлює особливості провадження щодо окремої категорії осіб (Глава 37 Кримінального процесуального кодексу України (далі – КПК України), діяльність яких спрямована на забезпечення належного функціонування основних інститутів, підтримання сталості суспільних правовідносин у цілому. З метою створення дієвого механізму безперешкодного й ефективного здійснення ними своїх функцій на законодавчому рівні передбачено додаткові гарантії їх діяльності.

Відповідний правовий режим не є особистим привілеєм, має публічно-правовий характер, покликаний встановити перепони незаконному втручанню у виконання професійних обов'язків.

До такої категорії осіб входить Уповноважений Верховної Ради України з прав людини, або омбудсмен. У Конституції України передбачено створення конституційного органу – Уповноваженого Верховної Ради України з прав людини для здійснення парламентського контролю за додержанням конституційних прав і свобод людини і громадянина (ст. 101 Конституції України). Частина 3 статті 55 Конституції України передбачає право кожного звертатися до Уповноваженого з прав людини за захистом своїх прав, що свідчить про вагомe значення діяльності Уповноваженого з прав людини, як складової конституційної системи захисту прав і свобод людини і громадянина [1].

При цьому ефективність реалізації функцій Уповноваженого Верховної Ради України з прав людини із захисту прав людини і громадянина безпосередньо пов'язана із згаданим вище інститутом особливого порядку кримінального провадження щодо окремої категорії осіб.

Проте доцільно зауважити, що інститут особливого порядку кримінального провадження щодо окремої категорії осіб не передбачає конкретних і достатніх гарантій для Уповноваженого Верховної Ради України з прав людини, що може створювати певні складнощі у здійсненні кримінального провадження стосовно нього, як наслідок, проблеми в реалізації завдань кримінального процесу в цілому.

Питання кримінального провадження щодо окремої категорії осіб часто привертає увагу науковців і практичних працівників. Дослідженням цієї проблеми займалися такі вітчизняні науковці, як В. Д. Берназ, В. Г. Коваленко, О. В. Козаченко, А. М. Лазаревський, В. Т. Маляренко, М. М. Михеєнко, В. В. Молдован, В. В. Назаров, В. Т. Нор, В. П. Навроцький, Г. М. Омеляненко, Д. О. Савицький, В. І. Терентьєва, В. М. Тертишник, Л. Д. Удалова, В. П. Шибіко й інші вчені.

На жаль, окремі обґрунтовані ідеї так і не були реалізовані на практиці. Тож це питання потребує ґрунтовних досліджень для подальшого закріплення напрацьованих та наукових позицій стосовно кримінального провадження щодо окремої категорії осіб.

Метою статті є науково-правове дослідження проблем законодавства України стосовно застосування особливого порядку кримінального провадження щодо Уповноваженого Верховної Ради України з прав людини, як однієї з процесуально-правових гарантій під час здійснення ним повноважень (функцій) із захисту прав людини і громадянина.

КПК України передбачає рівність перед законом і судом. Зокрема, в ч. 1 ст. 10 зазначено, що не може бути привілеїв чи обмежень у процесуальних правах, передбачених КПК, за ознаками раси, кольору шкіри, політичних, релігійних чи інших переконань, статі, етнічного

та соціального походження, майнового стану, місця проживання, громадянства, освіти, роду занять, а також за мовними або іншими ознаками [2].

Разом з тим існує певна категорія громадян, діяльність яких спрямована на забезпечення функціонування основних державних інститутів. Ці привілеї мають публічно-правовий характер, який покликаний захищати незаконне втручання у виконання професійних обов'язків, встановлення системи особливих заходів державного захисту від перешкоджання виконанню покладених на них обов'язків і здійсненню наданих прав.

Особливості провадження щодо окремої категорії осіб є такі: повідомлення про підозру (ст. 481 КПК України); затримання і обрання запобіжного заходу; обшук, огляд особистих речей і багажу, транспорту, жилого чи службового приміщення; порушення таємниці листування, телефонних розмов, телеграфної та іншої кореспонденції; застосування інших заходів, у тому числі негласних слідчих дій, що відповідно до закону обмежують права і свободи (ст. 482 КПК України). Про застосування запобіжного заходу, ухвалення вироку повідомляється: щодо адвокатів – відповідні органи адвокатського самоврядування; щодо інших категорій осіб – органи і службові особи, які їх обрали або призначили чи відповідають за заміщення їхніх посад [4, с. 152].

Відповідно до ст. 480 КПК України до осіб, щодо яких здійснюється особливий порядок кримінального провадження, відносяться: 1) народний депутат України, 2) судді Конституційного Суду України, професійні судді, а також присяжні і народні засідателі на час здійснення ними правосуддя; 3) кандидат у Президенти України; 4) Уповноважений Верховної Ради України з прав людини; 5) Голова Рахункової палати, його перший заступник, заступник, головного контролера та секретаря Рахункової палати; 6) депутат місцевої ради; 7) адвокат; 8) Генеральний прокурор України, його заступник; 9) Директор та працівники Національного антикорупційного бюро України; 10) член Національного агентства з питань запобігання корупції [2].

В Україні парламентський контроль за додержанням конституційних прав і свобод людини і громадянина та захист прав кожного на території України і в межах її юрисдикції на постійній основі здійснює Уповноважений Верховної Ради України з прав людини (далі – Уповноважений), який у своїй діяльності керується Конституцією України, законами України, чинними міжнародними договорами, згода на обов'язок-вість яких надана Верховною Радою України.

Правовими підставами діяльності Уповноваженого Верховної Ради України з прав людини є Конституція України [1], Закон України «Про Уповноваженого Верховної Ради з прав людини» від 23.12.1997 № 776/97-ВР [8], Закон України «Про державну службу» від 10.12.2015 № 8890-VIII [9] та положення інших законодавчих актів.

Уповноважений відіграє важливу роль у забезпеченні реалізації, захисту та охорони прав і свобод людини та громадянина в Україні, яка обрала демократичний і правовий шлях розвитку країни.

Важливим є те, що незалежність діяльності Уповноваженого визначається насамперед, високим статусом, закріпленим у Конституції України, а також порядком фінансування і самостійного вирішення кадрових питань, обранням на посаду Уповноваженого і звільненням його з посади Верховної Ради України.

Особливості кримінального провадження щодо Уповноваженого ВР України з прав людини встановлюються КПК, ЗУ «Про уповноваженого Верховної Ради України з прав людини» від

23 грудня 1997 р. Повноваження Уповноваженого не можуть бути припинені чи обмежені у разі закінчення строку повноважень ВР України або її розпуску (саморозпуску), введення воєнного або надзвичайного стану в Україні чи в окремих її місцевостях (ст. 4 ЗУ від 23 грудня 1997 р.) [8].

Відповідно до Закону України «Про Уповноваженого Верховної Ради України з прав людини» Уповноважений з прав людини користується правом недоторканості на весь час своїх повноважень. Він не може без згоди Верховної Ради України бути притягнутий до кримінальної відповідальності або бути підданий заходам адміністративного стягнення, що накладаються в судовому порядку, затриманий, заарештований, підданий обшуку, а також особистому огляду. Повідомлення про підозру у вчиненні кримінального правопорушення може бути здійснено Уповноваженому лише Генеральним прокурором України [8].

У кримінальному провадженні Уповноважений може брати участь у статусі підозрюваного, обвинуваченого, якщо Верховна Рада України надасть згоду на притягнення його до кримінальної відповідальності; потерпілого, якщо відносно нього як посадової особи вчинено злочини, передбачені ст. 112, 344, 346 КК України; свідка, якщо він звільнений від обов'язку зберігати відомості, довірені йому певною особою [3].

Особливостями кримінального провадження є:

- Уповноважений не може бути без згоди ВР України притягнутий до кримінальної відповідальності або затриманий, заарештований, підданий обшуку, а також особистому огляду (ч. 3 ст. 20 ЗУ від 23 грудня 1997 р.). Порядок надання відповідної згоди у Регламенті ВР України відсутній, а тому вбачається, що, у разі необхідності, здійснення відповідних дій повинна застосовуватися за аналогією процедура, передбачена щодо народних депутатів України;

- досудове розслідування кримінальних правопорушень, вчинених Уповноваженим з прав людини, будуть здійснювати слідчі органів державного бюро розслідувань, а до моменту створення відповідного органу – слідчі органів прокуратури (ч. 4 ст. 216 КПК, ч. 1 розд. X «Прикінцеві положення», ч. 1 розд. XI «Перехідні положення», ч. 1 ст. 9 ЗУ «Про державну службу» від 16 грудня 1993 р., ст. 4 ЗУ від 23 грудня 1997 р.);

- письмове повідомлення про підозру Уповноваженого ВР України з прав людини здійснюється Генеральним прокурором України (п. 2 ч. 1 ст. 481 КПК, ч. 3 ст. 20 ЗУ від 23 грудня 1997 р.) [6, с. 273].

За порушення законодавства щодо гарантій діяльності Уповноваженого, його представників та працівників Секретаріату Уповноваженого винні особи притягуються до відповідальності згідно з чинним законодавством. Уповноважений не зобов'язаний давати пояснення по суті справ, які закінчені або знаходяться у його провадженні.

Зокрема, Кримінальним кодексом України (далі – КК України) передбачена відповідальність за незаконний вплив у будь-якій формі (втручання у діяльність державного діяча) на Уповноваженого Верховної Ради України з прав людини або його представника з метою перешкодити виконанню ними службових обов'язків або добитися прийняття незаконних рішень (ст. 344 КК України) та посягання на життя Уповноваженого Верховної Ради України з прав людини, вчинене у зв'язку з його державною чи громадською діяльністю (ст. 112 КК України) [3].

Ці положення КК України мають дуже важливі значення у реалізації гарантії діяльності Уповноваженого, адже без них важко представити повноцінне здійснення Уповноваженим своїх повноважень.

Гарантії діяльності Уповноваженого також встановлені у Кримінальному процесуальному кодексі України. У разі притягнення до кримінальної відповідальності Уповноваженого і обрання стосовно нього запобіжних заходів передбачається застосування до Уповноваженого особливого порядку кримінального провадження з урахуванням гарантій його правового статусу, передбачених законодавством України (глава 37 КПК України).

Як було зазначено вище, КПК України передбачає, що письмове повідомлення про підозру Уповноваженому Верховної Ради з прав людини здійснюється Генеральним прокурором України (п. 2 ч. 1 ст. 481 КПК України). У положенні п. 14 ст. 3 КПК України зазначено, що притягнення до кримінальної відповідальності починається з моменту повідомлення особі про підозру у вчиненні кримінального правопорушення, тому повідомлення Уповноваженому про підозру у вчиненні кримінального правопорушення буде початком притягнення його до кримінальної відповідальності [2].

Особливості порядку притягнення до кримінальної відповідальності, затримання і обрання запобіжного заходу згідно зі ст. 482 КПК України стосуються лише суддів і народних депутатів України. У цій статті встановлено, що затримання судді або обрання стосовно нього запобіжного заходу у вигляді тримання під вартою чи домашнього арешту до ухвалення обвинувального вироку судом не може бути здійснено без згоди Верховної Ради України. Притягнення до кримінальної відповідальності народного депутата України, його затримання або обрання стосовно нього запобіжного заходу у вигляді тримання під вартою чи домашнього арешту, проведення слідчих (розшукових) дій не може бути здійснено без згоди Верховної Ради України (ч. 2 ст. 482 КПК України). Однак таких особливостей (гарантій) для Уповноваженого Верховної Ради України з прав людини КПК України не передбачає [4, с. 266].

Отже, враховуючи гарантії діяльності, передбачені у етапі 20 Закону України «Про Уповноваженого Верховної Ради з прав людини» про те, що Уповноважений користується правом недоторканності на весь час своїх повноважень та його не може бути без згоди Верховної Ради України притягнуто до кримінальної відповідальності або піддано заходам адміністративного стягнення, що накладаються в судовому порядку, затримано, заарештовано, піддано обшуку, а також особистому огляду, то потребує вирішення питання встановлення і конкретизація цих гарантій у ст. 482 КПК України під час притягнення його до кримінальної відповідальності, проведення окремих слідчо-розшукових дій, затримання, обрання стосовно нього запобіжного заходу у вигляді тримання під вартою чи домашнього арешту.

Пропонуємо Закон України «Про Регламент Верховної Ради України» доповнити главою 35-1 «Розгляд питань про надання згоди на притягнення до кримінальної відповідальності, затримання чи взяття під варту Уповноваженого Верховної Ради України з прав людини», де передбачити такі статті: «Внесення подання про надання згоди на притягнення до кримінальної відповідальності, затримання чи взяття під варту Уповноваженого»; «Надання письмового пояснення Уповноваженим»; «Висновок комітету щодо надання згоди Верховною Радою України на притягнення Уповноваженого до кримінальної відповідальності, затримання чи обрання запобіжного заходу у вигляді взяття під варту»; «Розгляд Верховною Радою України питання про надання згоди на притягнення Уповноваженого до кримінальної відповідальності, затримання чи арешту».

Також главу 37 КПК України необхідно доповнити статтею, яка б визначала порядок ініціювання органом досудового розслідування питання про надання Верховною Радою України згоди на притягнення до кримінальної відповідальності, затримання, взяття під варту

Уповноваженого. У цій главі має бути визначено порядок: 1) винесення слідчим постанови про порушення клопотання про внесення Генеральним прокурором України подання до парламенту для надання згоди за притягнення Уповноваженого до кримінальної відповідальності, його затримання та взяття під варту; 2) затвердження цієї постанови прокурором, який здійснює нагляд за провадженням досудового розслідування; 3) передачі такої постанови та матеріалів кримінального провадження Генеральному прокурору України; 4) складання Генеральним прокурором України зазначеного подання та направлення його до Верховної Ради України.

Однією з процесуальних гарантій при проведенні кримінального провадження щодо окремої категорії осіб є інформування відповідних державних та інших органів чи службових осіб про застосування запобіжного заходу і ухвалення вироку. При цьому КПК України не передбачає як обов'язкову умову для інформування набрання рішенням (вироком) законної сили. Конкретизація в КПК України такої гарантії для Уповноваженого є необхідною, адже факт набрання сили обвинувальним вироком суду щодо нього є підставою для прийняття рішення про дострокове позбавлення повноважень (п. 2 ч. 1 ст. 9 Закону «Про Уповноваженого Верховної Ради України з прав людини»).

Ми погоджуємося з думкою С. Скрипниченка про те, що інформування доцільно здійснювати і після набрання ним законної сили прийнятого рішення (вироку) [10, с. 122].

Важливим є забезпечення цієї гарантії як після ухвалення вироку і набрання ним законної сили, так і при застосуванні запобіжного заходу стосовно Уповноваженого з прав людини.

Підсумовуючи розглянуте вище, зазначимо, що інститут омбудсмена в Україні перебуває на стадії становлення й удосконалення. Це специфічне правове явище, конституційний механізм захисту конституційних прав і свобод людини і громадянина, що повною мірою донині не розкрив свого потенціалу, хоча й набуває належного визнання в українському суспільстві. Конституційне запровадження інституту омбудсмена в Україні стало важливим кроком у розвитку демократичних процесів, спрямованих на подальше зміцнення статусу особистості, гарантій реалізації конституційних прав і свобод людини та громадянина. З огляду на викладене, положення законодавство про те, що Уповноважений користується правом недоторканності на весь час своїх повноважень, що полягає у забороні втручання у його діяльність з боку органів державної влади, органів місцевого самоврядування, об'єднань громадян, підприємств, установ, організацій незалежно від форми власності та їх посадових і службових осіб, у тому числі імунітету від притягнення його до кримінальної відповідальності без згоди Верховної Ради України здаються більш декларативними і потребують удосконалення з урахуванням конституційно-правових основ його діяльності і статусу, передового міжнародного досвіду та закріплення їх у КПК України.

За таких обставин, положення Конституції України і законодавства України про правові підстави діяльності і статус Уповноваженого Верховної Ради України з прав людини, гарантії його діяльності, застосування до нього особливого порядку кримінального провадження у разі притягнення до кримінальної відповідальності можна зробити висновок про те, що саме набуття особою відповідних повноважень та здійснення діяльності встановлює для нього особливий правовий режим кримінального провадження за рахунок додаткових прав та обов'язків.

Вважаємо, що в КПК України не достатньо враховані і відображені положення Конституції України, законодавства України і сталий міжнародний досвід щодо закріплення (забезпечення)

гарантії діяльності Уповноваженого Верховної Ради України з прав людини, що актуальне під час притягнення його до кримінальної відповідальності і застосування до нього особливого порядку кримінального провадження.

Частину 2 ст. 65 КПК України, ч. 2 ст. 20 Закону доцільно доповнити положенням, що Уповноважений не може бути допитаний як свідок про обставини, що стали йому відомі у зв'язку з виконанням його обов'язків.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Конституція України: Закон України від 28.06.1996 // [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon.rada.gov.ua>.
2. Кримінальний процесуальний кодекс України: Закон України від 13.04.2012 № 4651-VI [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon.rada.gov.ua>.
3. Кримінальний кодекс України: Закон України від 05.04.2001 № 2341-III [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon.rada.gov.ua>.
4. Кримінальний процесуальний кодекс України: науково-практичний коментар: у 2 т. / Є. М. Блажівський, Ю. М. Прошевий, Ю. М. Дьомін та ін.; за заг. ред. В. Я. Тація, В. П. Пшонки, А. В. Портнова. – Х.: Право, 2012. – Т. 2. – 664 с.
5. Кримінальний процесуальний кодекс України // Офіційний вісник України. – 2012. – № 37. – Ст. 1370.
6. Лобойко Л. М. Кримінальний процес : [підручник] / Лобойко Л. М. – К. : Істина, 2014. – 432 с.
7. Марцеляк О. Основні елементи конституційно-правового статусу омбудсмена // Підприємництво, господарство, право. – 2003. – № 11. – С. 85–89.
8. Про Уповноваженого Верховної Ради з прав людини: Закон України від 23 грудня 1997 року № 776/97-ВР [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon.rada.gov.ua>.
9. Про державну службу: Закон України від 10.12.2015 № 8890-VIII [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon.rada.gov.ua>.
10. Скрипниченко С. М. Кримінальне провадження щодо окремої категорії осіб / С. М. Скрипниченко // Вісник Національної академії прокуратури України. – 2014. – № 1(34). – С. 118–125.